

Na remont elewacji północnej kościoła w Sarnowie przeznaczono 5.000 zł natomiast na konserwację zewnętrznych ścian elewacji bocznej południowej, frontowej i zachodniej, prezbiterium – strona wschodnia oraz elewacji wieży kościoła przeznaczono 10.000 zł. Daje to łączną kwotę 15.000 zł. Prace zostaną zlecone i poprowadzone przez proboszczów tych parafii w uzgodnieniu z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków w Toruniu i przy udziale specjalistycznego nadzoru w zakresie konserwacji zabytków.

2. W latach następnych przewiduje się przyznawanie dotacji na prace remontowe przy zabytku – zgodnie z regulaminem przyznawania dotacji (Uchwała Nr XIII/86/07 Rady Gminy Stolno z dnia 28 grudnia 2007 r. w sprawie zasad udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy obiektach wpisanych do rejestru zabytków). Kwoty dotacji będą uzależnione od możliwości finansowych gminy, będą one oscylować w okolicy 15 tys. zł rocznie.
3. Na lata 2010 – 2011 przewiduje się wykonanie prac konserwatorskich figurki św. Rocha pochodzącej z przełomu XVIII / XIX w. usytuowanej w miejscowości Obory. Trwają rozmowy na temat przeprowadzenia renowacji obiektu w ramach pracy magisterskiej studentów Wydziału Sztuk Pięknych, Instytutu Zabytkoznawstwa i Konserwatorstwa Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. Fachową siłę roboczą zapewni Instytut (praca studentów magistrantów pod kierunkiem doświadczonych naukowców, konserwatorów) natomiast koszty materiałów, badań dokumentacji pokryte zostaną przez gminę Stolno.
4. W perspektywie czteroletniej przewiduje się również przeprowadzenie prac remontowo – konserwatorskich i adaptacji kuźni w Oborach z 1789r. Opracowana została dokumentacja techniczna renowacji obiektu wraz z kosztorysem, z którego wynika, że przewidywany koszt prac wyniesie 150 tys. zł. Po przeprowadzeniu remontu budynek będzie służył jako muzeum, sala tradycji. Planowane jest wystąpienie o środki unijne na dofinansowanie prac remontowych.

Poniżej przedstawione zostały kierunki działań, proponowane do wykonania czy wskazane do realizacji przez właścicieli i użytkowników obiektów zabytkowych. Nie mają one charakteru konkretnych planowanych czynności a stanowią wskazówki i propozycje rozwiązania problemów obiektów zabytkowych. Przewiduje się następujące działania mające na celu ochronę dziedzictwa kulturowego, znajdującego się na obszarze gminy Stolno o charakterze ogólnym:

- finansowe wspieranie prac remontowych obiektów o najważniejszym znaczeniu dla gminy,
- współpraca w zakresie ochrony zabytków z ich właścicielami,
- współpraca ze stowarzyszeniami i organizacjami pozarządowymi, których celami statutowymi jest między innymi ochrona zabytków, np. Stowarzyszenie Twierdza Chełmno, Chełmińskie Bractwo Kurkowe, rekonstrukcyjne grupy militarne, Lokalna Grupa Działania „Vistula – Terra Culmensis – Rozwój przez Tradycję”, itd.

Działania odnoszące się do poszczególnych głównych grup obiektów:

1. Kościoły:

- remonty bieżące (malowanie wewnątrz, uzupełnianie ubytków tynków, struktury murów ceglanych, remont lub wymiana pokrycia dachowego, itd.)
- kontrola stanu technicznego obiektów,
- niezwłoczna reakcja na stwierdzone stany zagrożenia obiektu – rysy, pęknięcia konstrukcji ścian, sklepień itd.
- zabezpieczenie obiektów przed szkodliwym wpływem czynników atmosferycznych w tym w szczególności woda (główny czynnik destrukcji ścian), zarówno opadowa jak i gromadząca się w strukturze muru poprzez podsiąkanie,
- pozostawienie funkcji bez zmian.

2. Parki podworskie:

- wykonanie inwentaryzacji drzewostanu wraz z oceną stanu zdrowotnego,
- uporządkowanie terenu (rekompozycja zieleni, nowe nasadzenia odpowiednim składem gatunkowym i w odpowiednich miejscach, wycięcie zbędnej roślinności – samosiejki, projekt rewaloryzacji w oparciu o historyczne materiały kartograficzne i ikonograficzne, zgodnie ze standardami przyjętymi dla tego typu opracowań,
- przystosowanie (adaptowanie) terenu na potrzeby parku wiejskiego,
- właściwa pielęgnacja drzewostanu – przycinanie i formowanie drzew, przez wykwalifikowanych fachowców; leczenie chorych okazów; usuwanie pasożytów drzew;
- przeciwdziałanie wycinkom drzew,
- objęcie ochroną poprzez ustanowienie pomników przyrody w stosunku do okazów o odpowiednich wymiarach;
- przeciwdziałanie powstawaniu dzikich wysypisk a w przypadku wystąpienia takiego zjawiska niezwłoczna ich likwidacja,
- przeciwdziałanie nielegalnej wycince i dewastacji drzew,
- oczyszczenie istniejących zbiorników wodnych oraz ich pogłębienie;
- wyznaczenie alejek spacerowych i ścieżek przyrodniczych,
- wykonanie ławeczek i stoliczków, miejsc na ogniska
- wprowadzanie małej architektury;
- urządzenie ogrodu botanicznego,

3. Domy mieszkalne / dawne szkoły:

- dbałość o zachowanie pierwotnego (lub zbliżonego do oryginalnego) wyglądu architektonicznego obiektu poprzez zapisy w planie zagospodarowania przestrzennego zakazujące rozbudowy czy zbyt daleko idącej przebudowy obiektów wpisanych do ewidencji zabytków),
- możliwość adaptacji istniejącej funkcji np. na agroturystykę, sklep, bar, małą gastronomię,
- zastosowanie odpowiednich materiałów w czasie remontów (naturalne materiały – dachówka zamiast eternitu czy blachodachówki, elewacja tynk gładki, nie kornik czy

baranek, elewacja poniatówek – wymiana deskowania na nowe jeżeli zajdzie taka potrzeba a nie okładanie sidingiem),

- zwrócenie szczególnej uwagi na remonty obiektów o elewacji ceglanej, w szczególności w przypadku termomodernizacji,
- zachowanie okien oryginalnych gdzie to możliwe a w przypadku wymiany użycie stolarki drewnianej z zachowaniem pierwotnych podziałów okiennych, (bez zmiany wyglądu otworów okiennych),
- zagospodarowanie otoczenia budynków, eliminacja ogrodzeń z betonowych elementów prefabrykowanych, na rzecz drewnianych parkanów, ogrodzeń ze słupkami z cegły i pręseł stalowych czy też wkomponowanie w ogrodzenie żywopłotów.

4. Cmentarze:

- oznaczenie cmentarza w terenie,
- ogrodzenie terenu w miarę możliwości,
- usunięcie obiektów szpecących czy nie licujących z powagą miejsca (np. budynków gospodarczych),
- likwidacja dzikich wysypisk śmieci, które czasem w takich miejscach się pojawiają,
- zabezpieczenie i konserwacja istniejących nagrobków,
- uporządkowanie terenu cmentarza, wycięcie zakrzaczeń, zbędnych drzew,
- przekształcenie na parki wiejskie.

5. Dworki: (zespoły dworsko – parkowe, dworki i pałace, majątki ziemskie wraz z zabudowaniami gospodarczymi)

- odbudowa, restauracja, odtworzenie detali architektonicznych, stolarki,
- przeznaczenie na domy mieszkalne, świetlice wiejskie, ośrodki dla uzależnionych i osób z problemami, domy matki z dzieckiem, ośrodki kolonijne, szkoleniowe, hotelarskie, pensjonaty, szkoły dla dzieci lokalnych ale również szkoły z internatem dla utalentowanej młodzieży np. muzyczne, artystyczne, instytucje (ośrodek pomocy społecznej), biura, mieszkania,
- nawiązanie współpracy z fundacjami, instytucjami kościelnymi (np. Domy rekolekcyjne ośrodki oazowe, ośrodki Caritas),
- pozostawienie w stanie trwałej ruiny z zabezpieczeniem elementów mogących stanowić zagrożenie dla osób postronnych – w szczególności dotyczy to budynków, które są na tyle zdewastowane, że ich odbudowa jest ekonomicznie nieuzasadniona,
- zabezpieczenie cennych elementów wystroju architektonicznego, jak kartusze herbowe, stolarka okienna, szkliwione cegły, dachówki, inne detale architektoniczne, najlepiej „in situ” (na miejscu) a w przypadku braku możliwości zapewnienia odpowiednich warunków zabezpieczenia przeniesienie do innego obiektu lub muzeum.

6. Obiekty militarne:

Z założenia obiekty te są trwale i solidnie wykonane co sprawia, że z reguły ich stan techniczny jest dobry (nie dotyczy obiektów celowo uszkodzonych czy wysadzonych ale te też mają walor poznawczy – widać grubość murów i strukturę budowli)

a) obiekty pochodzące z okresu II wojny światowej (schron typu Regelbau 668, Ringstand 69 i Ringstand 58 c):

- oznaczenie w terenie,
- oczyszczenie, usunięcie zbędnej warstwy gruntu na i wokół obiektu,
- umożliwienie wejścia do wnętrza, poprzez odkopanie wjazdu oraz zapewnienie dojścia od drogi do obiektu,

b) fortyfikacje pruskie:

- oznaczenie w terenie,
- adaptacja na hotel, gastronomię, muzeum,
- organizacja imprez plenerowych inscenizacja bitew, oblężenia, paintball,
- wycieczki szkolne, nauka historii regionu, itd.
- wytyczenie szlaku rowerowego po dawnych drogach fortecznych.
- zorganizowanie skansenu militarnego na bazie bunkrów zlokalizowanych przy drodze krajowej nr 1 w Stolnie. Szczegółowy opis skansenu znajduje się w opracowaniu: „Zabytki naszą przyszłością, program rewitalizacji zabytków; praca zbiorowa”.

7. Grodziska:

- wykonanie dogodnego dojazdu, czy dojścia do obiektu (oznaczenie, utwardzenie terenu),
- jak najmniejsza ingerencja w ukształtowanie obiektu oraz terenów otaczających, co mogłoby doprowadzić do zatarcia się wału, wyniesienia grodziska czy zasypiania fosy (zakaz uprawy gruntu, nasadzeń szczególnie drzew),
- imprezy plenerowe,
- inicjowanie prowadzenia wykopalisk archeologicznych, z prezentacją wyników badań na planszach w miejscach wykopów, czyli fotografia profilu w miejscu gdzie on się znajduje,
- rekompozycja zieleni w celu wyeksponowania grodziska,
- stworzenie punktu widokowego.

8. Kapliczki / figurki przydrożne:

- właściwe wyeksponowanie obiektu i terenu otaczającego, obsadzenie odpowiednią roślinnością lub pielęgnacja istniejącej,
- konserwacja obiektów (uzupełnianie ubytków tynku, wymiana skorodowanych, uszkodzonych cegieł czy dachówek, eliminacja daszków z blachodachówki),
- w przypadku prowadzenia remontów zastosowanie materiałów właściwych dla obiektu, najlepiej cegła, kamień; unikać płytek okładzinowych tym bardziej płytek łazienkowych.
- wykonanie ławeczek, oświetlenia,

9. Drogi, aleje:

- maksymalne zachowanie istniejącego drzewostanu, dopuszczalne tylko cięcia pielęgnacyjne, wycinka w przypadku uschnięcia drzewa lub niebezpieczeństwa powalenia albo lokalizacji drzewa w miejscu niebezpiecznym (zagrożenie wypadkami),

- nowe nasadzenia gatunkami szlachetnymi, uzasadnionymi historycznie i odpowiednimi dla warunków siedliskowych,
- wymiana drzewostanu na odpowiedni gatunkowo (eliminacja topoli),
- pielęgnacja drzew (ochrona przed szkodnikami, cięcia pielęgnacyjne),
- zachowanie istniejącej nawierzchni w szczególności brukowanej, remont poprzez przekładanie bruku a nie zasypywanie dziur,
- wykorzystywanie jako trasy pieszo rowerowe o charakterze krajobrazowym, łączące poszczególne obiekty szlaków tematycznych,
- w przypadku zmiany nawierzchni z brukowanej na asfaltową wskazane jest pozostawienie miejsc brukowanych (świadców) – np. w jednym miejscu pas o szerokości 2 m przechodzący przez całą szerokość drogi; oprócz walorów historycznych, poznawczych, będzie to również pełniło funkcję progu zwalniającego co przyczyni się do uspokojenia ruchu i poprawi stan bezpieczeństwa.

10. Miejsca pamięci narodowej:

- oznakowanie w terenie,
- konserwacja obiektu - obelisku i tablicy pamiątkowej,
- imprezy okolicznościowe i rocznicowe z okazji wybuchu czy zakończenia wojny, święta państwowe, itd.
- zapoznanie młodzieży szkolnej z wydarzeniami upamiętniającymi miejsca pamięci narodowej.

Uwaga!

Wszelkie prace mogące ingerować w strukturę czy stan zachowania obiektu zabytkowego zarówno wpisanego do rejestru zabytków czy znajdującego się w ewidencji zabytków albo innego obiektu posiadającego cechy zabytkowe (dotyczy to również zabytków archeologicznych) wymagają uzgodnienia z wojewódzkim konserwatorem zabytków na etapie poprzedzającym ich wykonanie.

14. Zasady oceny realizacji programu opieki nad zabytkami

Gminny program opieki nad zabytkami winien stanowić dokument programowy dla władz gminy, mieszkańców a także właścicieli i posiadaczy obiektów zabytkowych. Zaproponowane i zatwierdzone przez radę gminy działania winny być w miarę możliwości wdrażane bezpośrednio lub zostać włączone do dokumentów opracowywanych przez gminę jak np. plan zagospodarowania przestrzennego, strategia rozwoju czy wieloletni program inwestycyjny, itd. Zgodnie z ustawą o ochronie zabytków raz na dwa lata wójt powinien przedkładać radzie gminy sprawozdanie z realizacji programu a co 4 lata powinien być on uaktualniany i przyjmowany przez radę.

15. Źródła finansowania programu opieki nad zabytkami

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI z dnia 14 lutego 2008 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania "Odnowa i rozwój wsi" objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 (Dz.U.08.38.220 ze zm.)

Rozporządzenie to określa szczegółowe warunki i tryb przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej w ramach działania „Odnowa i rozwój wsi” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013. Z dofinansowania w ramach przedmiotowego rozporządzenia skorzystać mogą: gminy; instytucje kultury, dla której organizatorem jest jednostka samorządu terytorialnego; osoby prawne lub jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, działające na podstawie przepisów o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej, o stosunku Państwa do innych kościołów i związków wyznaniowych oraz o gwarancjach wolności sumienia i wyznania; organizacje pozarządowe o statusie organizacji pożytku publicznego w rozumieniu ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. Nr 96, poz. 873, z późn. zm.2), których cele statutowe są zbieżne z celami działania „Odnowa i rozwój wsi” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013.

Refundacji podlegają koszty kwalifikowalne poniesione przez beneficjenta, w wysokości nieprzekraczającej 75% tych kosztów, z tym że dla jednej miejscowości – nie mniej niż 25.000 i nie więcej niż 500 000 zł w okresie realizacji Programu.

Pomoc może być przyznana w formie refundacji części, związanych z realizacją operacji, kosztów dla niżej wymienionych zadań:

- 1) budowy, przebudowy, remontu lub wyposażania budynków pełniących funkcje rekreacyjne, sportowe i społeczno-kulturalne, w tym świetlic i domów kultury, z wyłączeniem szkół, przedszkoli i żłobków;
- 2) budowy, przebudowy, remontu lub wyposażania obiektów małej architektury;
- 3) budowy, przebudowy lub remontu przeznaczonych do użytku publicznego ścieżek rowerowych, szlaków pieszych, placów zabaw, miejsc rekreacji oraz obiektów sportowych, z wyłączeniem sal sportowych przeznaczonych wyłącznie dla szkół lub przedszkoli;
- 4) zakupu towarów służących przedsięwzięciom związanym z kultywowaniem tradycji społeczności lokalnych lub tradycyjnych zawodów;
- 5) związanych z kształtowaniem obszarów o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców, sprzyjających nawiązywaniu kontaktów społecznych, ze względu na ich położenie oraz cechy funkcjonalno-przestrzenne, w szczególności poprzez odnawianie lub budowę placów parkingowych, chodników lub oświetlenia ulicznego;
- 6) urządzania i porządkowania terenów zielonych, parków lub innych miejsc wypoczynku;
- 7) budowy, przebudowy lub remontu infrastruktury turystycznej;
- 8) zagospodarowania zbiorników i cieków wodnych w celu wykorzystania ich do rekreacji lub w celu poprawy estetyki miejscowości;

- 9) rewitalizacji budynków wpisanych do rejestru zabytków lub objętych wojewódzką ewidencją zabytków, użytkowanych na cele publiczne oraz obiektów małej architektury, odnawiania lub konserwacji lokalnych pomników historycznych i miejsc pamięci;
- 10) zakupu i odnawiania obiektów charakterystycznych dla danego regionu lub tradycji budownictwa wiejskiego i ich adaptacji na cele publiczne;
- 11) budowy, przebudowy, remontu lub wyposażania obiektów budowlanych przeznaczonych na cele promocji lokalnych produktów i usług, w tym pawilonów, punktów wystawowych, sal ekspozycyjnych lub witryn;
- 12) odnawiania elewacji zewnętrznych i dachów w budynkach architektury sakralnej wpisanych do rejestru zabytków lub objętych wojewódzką ewidencją zabytków i odnawiania cmentarzy wpisanych do rejestru zabytków;
- 13) wyburzenia i rozbiórki zdewastowanych obiektów budowlanych w celu uporządkowania terenu w miejscowości, jeżeli niemożliwe jest ich odnowienie i dalsze użytkowanie - w zakresie koniecznym do realizacji operacji wymienionych w pkt 1-12;

Więcej szczegółów dotyczących możliwości skorzystania z tego mechanizmu finansowego zawarta jest w rozporządzeniu.

USTAWA z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U.08.25.150 ze zm.)

Kolejnym źródłem pozyskania środków finansowych przeznaczonych na utrzymanie i zachowanie parków oraz ogrodów, będących przedmiotem ochrony na podstawie przepisów o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami jest Wojewódzki fundusz ochrony środowiska i gospodarki wodnej. Zgodnie z art. 400a, ust. 1 pkt. 26 w/w ustawy istnieje możliwość dofinansowania rekompozycji czy prac pielęgnacyjnych w parkach zabytkowych. Więcej szczegółów dostępnych jest w siedzibie oraz na stronach internetowych Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA KULTURY z dnia 6 czerwca 2005 r. w sprawie udzielania dotacji celowej na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków (Dz.U.05.112.940, ze zm.)

Na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytkach znajdujących się w rejestrze zabytków mogą zostać przyznane przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Toruniu dotacje celowe. Szczegółowe terminy, kwoty i warunki przyznania dotacji zawarte są w rozporządzeniu oraz na stronach internetowych w/w instytucji, gdzie określa się także coroczny budżet z przeznaczeniem na dotacje.

GMINNY PROGRAM OPIEKI NAD ZABYTKAMI GMINY STOLNO NA LATA 2010 - 2013

Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko Pomorskiego na lata 2007 - 2013; oś priorytetowa 3 - Rozwój infrastruktury społecznej; działanie 3.3. - Rozwój infrastruktury kultury.

Celem działania jest poprawa stanu infrastruktury dla zwiększenia standardu i dostępności świadczonych usług oraz ochrona i zachowanie dziedzictwa kulturowego. Przewiduje się dofinansowanie projektów obejmujących między innymi: rewaloryzację, restaurację, renowację obiektów i zespołów zabytkowych wraz z otoczeniem (przy czym nie mogą one dotyczyć mieszkalnictwa) zakup i instalacja systemów zabezpieczeń obiektów i zespołów zabytkowych przed pożarem, kradzieżą i zniszczeniem; tworzenie wirtualnych muzeów, galerii, fonotek, filmotek, cyfrowych bibliotek, czytelní. Maksymalny udział dofinansowania wynosi w tym działaniu 65 %.

Szczegółowe wytyczne i tryb przyznawania dotacji określony został w tzw. uszczegółowieniu RPO WK-P na lata 2007 - 2013.

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 - 2013, oś 3, działanie - odnowa i rozwój wsi.

Cel działania: Odnowa i rozwój wsi

Działanie będzie wpływać na poprawę jakości życia na obszarach wiejskich przez zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych mieszkańców wsi oraz promowanie obszarów wiejskich. Umożliwi rozwój tożsamości społeczności wiejskiej, zachowanie dziedzictwa kulturowego i specyfiki obszarów wiejskich. Działanie Odnowa i rozwój wsi wpłynie na wzrost atrakcyjności turystycznej i inwestycyjnej obszarów wiejskich.

Zakres pomocy

Pomocy finansowej udziela się podmiotom z tytułu inwestycji w zakresie:

- 1) budowy, przebudowy, remontu lub wyposażenia obiektów:
 - a) pełniących funkcje publiczne, społeczno-kulturalne, rekreacyjne i sportowe,
 - b) służących promocji obszarów wiejskich, w tym propagowaniu i zachowaniu dziedzictwa historycznego, tradycji, sztuki oraz kultury,
- 2) kształtowania obszaru przestrzeni publicznej;
- 3) budowy remontu lub przebudowy infrastruktury związanej z rozwojem funkcji turystycznych, sportowych lub społeczno-kulturalnych;
- 4) zakupu obiektów charakterystycznych dla tradycji budownictwa w danym regionie, w tym budynków będących zabytkami, z przeznaczeniem na cele publiczne;
- 5) odnawiania, eksponowania lub konserwacji lokalnych pomników historycznych, budynków będących zabytkami lub miejsc pamięci;
- 6) kultywowania tradycji społeczności lokalnej oraz tradycyjnych zawodów.

Beneficjent

Osoba prawna: gmina, instytucja kultury, dla której organizatorem jest jednostka samorządu terytorialnego, kościół lub inny związek wyznaniowy, organizacja pozarządowa mająca status organizacji pożytku publicznego (w rozumieniu ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie).

Kryteria dostępu

Pomoc finansowa może być przyznana, jeżeli:

- 1) projekt realizowany jest w miejscowości należącej do:
 - gminy wiejskiej lub
 - gminy miejsko-wiejskiej, z wyłączeniem miast liczących powyżej 5 tys. mieszkańców, lub
 - gminy miejskiej, z wyłączeniem miejscowości liczących powyżej 5 tys. mieszkańców,
- 2) projekt wpisuje się w zakres Planu Odnowy Miejscowości;
- 3) projekt nie ma charakteru komercyjnego;
- 4) w przypadku, gdy projekt realizowany będzie na nieruchomości nie należącej do beneficjenta, beneficjent posiada prawo do dysponowania tą nieruchomością na cele określone w projekcie przez okres 7 lat po realizacji projektu;
- 5) organizacja pozarządowa działa w obszarze zbieżnym z celami działania „Odnowa i rozwój wsi” w szczególności na rzecz aktywizacji ludności, rozwoju oraz zachowania dziedzictwa kulturowego lub przyrodniczego;
- 6) projekt składany przez instytucję kultury, dla której organizatorem jest jednostka samorządu terytorialnego został zaakceptowany przez tę jednostkę.

Forma i wysokość pomocy

Pomoc finansowa ma formę refundacji części kosztów kwalifikowalnych projektu. Maksymalna wysokość pomocy na realizację projektów w jednej miejscowości wynosi 500 tys. zł w okresie realizacji Programu. Wielkość pomocy przyznanej na realizację jednego projektu nie może być niższa niż 25 tys. zł.

Poziom pomocy finansowej z EFRROW wynosi maksymalnie 75% kosztów kwalifikowalnych projektu.

Wymagany krajowy wkład środków publicznych, w wysokości co najmniej 25% kosztów kwalifikowalnych projektu, pochodzi ze środków własnych beneficjenta.

Uchwała Nr XXV/497/08 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 8 września 2008 r. w sprawie ustalenia zasad udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków położonych na obszarze Województwa Kujawsko-Pomorskiego (Dziennik Urzędowy Województwa Kujawsko-Pomorskiego z 2008 r. Nr 133, poz. 2100 zmieniona uchwałą Nr XXXII/723/09 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 6 kwietnia 2009 r. (Dz. Urz. Kuj.-Pom. z 2009 r. Nr 43, poz. 938)

Na podstawie tego aktu prawnego można uzyskać dofinansowanie prac remontowych przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków. O pomoc finansową ubiegać się mogą właściciele i posiadacze zabytków z całego województwa w oparciu o regulamin określony w przedstawionych powyżej uchwałach. Kwota, przeznaczona na dotacje ustalana jest corocznie w budżecie województwa.

Uchwała Nr XIII/86/07 Rady Gminy Stolno z dnia 28 grudnia 2007 r. w sprawie zasad udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy obiektach wpisanych do rejestru zabytków. (Dziennik Urzędowy Województwa Kujawsko-Pomorskiego z 2008 r. Nr 40, poz. 581.)

Na podstawie w/w uchwały Rady Gminy Stolno mogą zostać dofinansowane prace przy remontach budynków umieszczonych w rejestrze zabytków a znajdujące się na obszarze gminy Stolno. Szczegółowe zasady przyznawania dotacji zawarte są w uchwale a wysokość dotacji w budżecie gminy.

16. Znani ludzie związani z terenem obecnej gminy Stolno

Poniżej przedstawiono wykaz osób związanych z terenem obecnej gminy Stolno:

- Stanisław Leski (1702 – 1758) - biskup urodził się w Klęczkowie
- gen. Józef Haller (1873 – 1960) – w okresie międzywojennym posiadał majątek w Gorzuchowie, gdzie mieszkał do roku 1939.
- Józef Gólkowski (1787 – 1871) – drukarz i dziennikarz, urodził się w Klęczkowie,
- Mieczysław Łyskowski (1825 – 1894) – sędzia, bankowiec, działacz społeczno narodowy; urodził się w Oborach,
- rodzina Działowskich – związana z Sarnowem,
- rodzina Ślaskich – związana z Wabczem.
- Rudolf Gawrzyjelski – ksiądz, urodził się w Grubnie, działacz patriotyczny.

17. Informacje na temat materiałów wykorzystanych w opracowaniu.

W niniejszym opracowaniu wykorzystano następujące publikacje i materiały:

- Dzieje Chełmna i jego regionu – zarys monograficzny, red. M. Biskup, Toruń 1968 r.
- Inwentaryzacja zasobów dóbr kultury Vistula Terra Culmensis, Proj - Plan, 2007 r.
- Zabytki naszą przyszłością, program rewitalizacji zabytków; praca zbiorowa: A. Grzeszna – Kozikowska, Kamil Grzyb, Marek Maćkowski, 2008 r.
- Wczesnośredniowieczne grodziska ziemi chełmińskiej, Toruń 1994, red. J. Chudziakowa,
- Grody ziemi chełmińskiej w późnym średniowieczu, Toruń 1991, A. Kola.
- opracowania znajdujące się w dyspozycji Urzędu Gminy Stolno.